

اخبار

از سوی مخبر؛

بخش دوم قانون بودجه ۱۴۰۳ ابلاغ شد

سرپرست ریاست جمهوری بخش دوم قانون بودجه کل کشور سال ۱۴۰۳ را به همراه جداول آن به سازمان برنامه و بودجه ابلاغ کرد. محمد مخبر بخش دوم قانون بودجه کل کشور سال ۱۴۰۳ شامل پیوست‌ها و جداول را ۱۲ خرداد ابلاغ کرد.

این قانون در جلسه علنی دوشنبه ۳۱ اردیبهشت اسما مجلس شورای اسلامی تصویب و ۷ خرداد سال جاری به ریاست جمهوری ارسال شد.

قانون بودجه کل کشور شامل ۳ پیوست است که بخش نخست این قانون و پیوست شماره یک آن شامل ماده واحده و منابع و مصارف بودجه در ۲۱ اسفند سال گذشته به تصویب مجلس رسید و شهید آیت‌الله رئیسی در ۱۷ اسفند سال قبل، آن را برای ابلاغ کرد.

پیوست‌های شماره ۲ و ۳ شامل «اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» و «بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت»، نیز پس از تصویب در ۳۱ اردیبهشت اسما در مجلس در ۱۲ خرداد از سوی سرپرست ریاست جمهوری ابلاغ شد.

اقدامات بین‌المللی

شورای عالی مناطق آزاد در دولت سیزدهم

بانک آفشور فعال است

دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی گفت: دولت سیزدهم اقدامات بین‌المللی زیادی در حوزه مناطق آزاد انجام داد و اکنون یک بانک آفشور در حال فعالیت است.

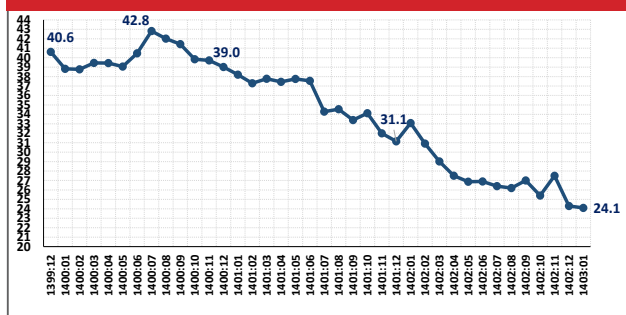
حجت‌الله عبدالملکی، در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: براساس نظریه پایه، مناطق آزاد ماهیت بین‌المللی دارند و تسهیل‌گر تجارت هستند. در واقع اگر بخواهم به تعریف دقیق مناطق آزاد بپردازم، باید گفت این مناطق آزاد، فضای برای تعامل بهتر تجارت برای کشورهاست. وی افزود: برای ورود به مناطق آزاد ایران نیازی به دریافت ویزا نیست تا تعاملات بین‌المللی بهتر انجام شود.

عبدالملکی تأکید کرد: یکی از اقداماتی که در دولت سیزدهم انجام شد، صدور مجوز بانک آفشور بود که ترانکشن‌های بین‌المللی انجام می‌دهد و اکنون در حال فعالیت است. تمام ترانکشن این بانک، ارزی خواهد بود.

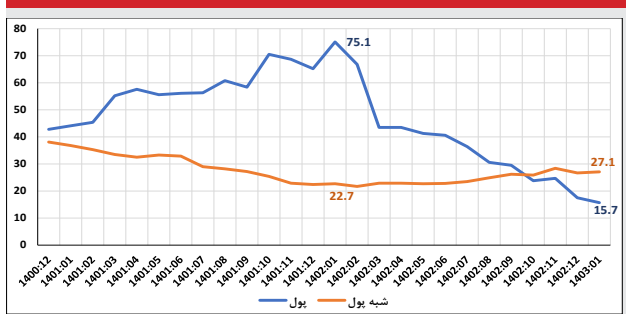
به گفته دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، همچنین موافقت اصولی بورس بین‌الملل نیز گرفته شده که در مرحله ترکیب سهامداری است و پنجمین بورس کشور خواهد شد؛ از سوی دیگر ترکیب اصولی بیمه آتشور نیز صادر شده که عملکرد آن نیز بین‌المللی است. وی با بیان اینکه در قوانین مناطق آزاد ۶ مأموریت تعریف شده که ۴ مأموریت بین‌المللی است، گفت: در کنار بهشت سرمایه‌گذاری، مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را تیم ملی اقتصاد ایران معرفی کردیم؛ از این رو به‌منظور معرفی پروژه‌های ایران در اغلب رویدادهای جهانی حضور یافتیم و کشورهای مختلف نیز آمادگی خود را برای سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد اعلام کردند.

عبدالملکی گفت: ما در نمایشگاه‌های چین حضور پررنگی داشتیم و به همین جهت این کشور در بزرگ‌ترین نمایشگاه برگزار شده در این کشور، ایران را به‌عنوان میزبان اختیاری معرفی کرد. در هند نیز کنفرانس سرمایه‌گذاری گذاشتیم که دستاوردهای آن در ماه‌های آینده مشخص خواهد شد.

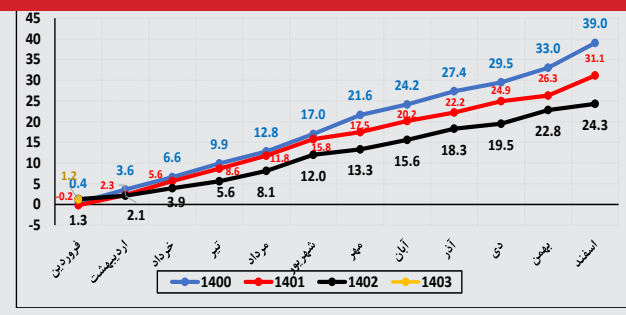
رشد دوازده ماهه نقدینگی (درصد)

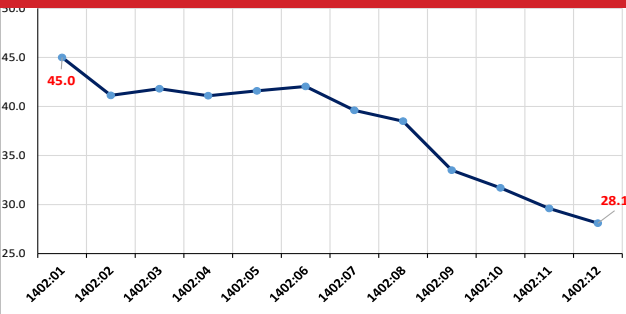
رشد تحولات رشد پول و شبه پول (درصد)

رشد نقدینگی نسبت به پایان سال (درصد)

روند تحولات نرخ رشد دوازده ماهه پایه پولی (درصد)

دستاورد های سیاست تثبیت بانک مرکزی در دولت سیزدهم

فرود شاخص‌های تورم‌ساز

نرخ رشد نقدینگی در فروردین ۱۴۰۳ به ۲۴٫۱ درصد کاهش یافت

گزارش

اقتصادی را اتخاذ کند.

با مجموعه‌ای از سیاست‌های متعارف و غیرمتعارف (بدون بهره‌گیری از نرخ سود) نرخ رشد دوازده‌ماهه نقدینگی طی روندی نزولی از ۴۰٫۶ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ و ۴۲٫۸ درصد در پایان مهرماه سال ۱۴۰۰ به ۳۱٫۱ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ کاهش یافت و با تداوم این روند نزولی رشد نقدینگی بر اساس اطلاعات مقدماتی به ۲۴٫۳ درصد در پایان اسفندماه سال ۱۴۰۲ رسید که این امر بیانگر توفیق بانک مرکزی در کنترل رشد ترانزنامه بانک‌ها و دستیابی به اهداف کنترل مقداری کل‌های پولی و مدیریت رشد نقدینگی در محدوده هدف تعیین شده است.

مطابق آمارهای مقدماتی، در فروردین سال جاری نیز نقدینگی نسبت به پایان سال قبل ۱٫۲ درصد رشد داشته است که کمتر از رشد هدف پیش‌بینی شده برای سال جاری است و نوید امکان‌پذیری تحقق رشد نقدینگی ۲۳ درصدی در سال جاری را می‌دهد. همچنین رشد ۱۲ ماهه نقدینگی در فروردین ماه سال جاری معادل ۲۴٫۱ درصد بوده است.

پایه پولی در پایان اسفندماه سال ۱۴۰۲ با رشدی معادل ۲۸٫۱ درصد نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ (معادل ۲۴۲٫۷ هزار میلیارد ریال افزایش) به ۱۱۰۷۷۰ هزار میلیارد ریال رسید. لازم به اشاره است که در دوره مشابه سال ۱۴۰۱، رشد پایه

پولی به میزان ۴۲٫۳ درصد تحقق یافته بود که نسبت به رشد دوره مشابه سال قبل، ۱۴٫۲ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. نکته قابل توجه آن است که رشد دوازده‌ماهه پایه پولی در ادامه روند نزولی خود از ابتدای سال از ۴۵ درصد در فروردین ماه به ۲۸٫۱ درصد در اسفندماه سال ۱۴۰۲ کاهش یافت. لازم به توضیح است، در تحلیل کل‌های پولی و تأثیر آن بر تورم، رشد نقدینگی که نمایانگر مجموع خلق پول بانک‌ها و بانک مرکزی است از اهمیت بالایی برخوردار است. در سال ۱۴۰۱ بانک مرکزی در جهت دستیابی به هدف رشد نقدینگی تعیین شده با پیگیری جدی سیاست کنترل مقداری

رشد

دوازده‌ماهه

پایه پولی در

ادامه روند

نزولی خود

از ابتدای

سال از ۴۵

درصد در

فروردین‌ماه

به ۲۸٫۱

درصد در

اسفندماه

سال ۱۴۰۲

کاهش یافت

رشد ترانزنامه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و جریمه بانک‌های متخلف از طریق افزایش نسبت سپرده قانونی، اقدامات مؤثری را در جهت کنترل و کاهش قدرت خلق پول بانک‌ها و در نهایت کاهش رشد نقدینگی انجام داد. هرچند در این میان به واسطه ناترازی برخی از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و نیاز آنها به ذخایر برای تأدیه سپرده قانونی نزد بانک مرکزی

منجر به افزایش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و افزایش پایه پولی شد، لیکن با پیگیری برنامه اصلاح نظام بانکی در سال ۱۴۰۲ و تداوم جدی برنامه کنترل مقداری رشد ترانزنامه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ضمن کاهش رشد پایه پولی در سال گذشته، رشد نقدینگی نیز در سال ۱۴۰۲ در سطح هدف تعیین شده (۲۵ درصد) محقق شد. رشد نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۲ نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۴٫۳ درصد رسید که ۰٫۷ واحد درصد پایین‌تر از سطح تعیین شده در برنامه پولی تنظیم شده برای هدف ۲۵ درصدی در سال ۱۴۰۲ قرار دارد. این امر بیانگر توفیق کامل بانک مرکزی در

عنوان	میزان	توضیحات
هدف‌گذاری نقدینگی سال ۱۴۰۲	۲۵ درصد	رشد محقق شده به میزان ۰٫۷ درصد نسبت به هدف گذاری تعیین شده کمتر شده است.
رشد نقدینگی ابتدای سال ۱۴۰۲	۳۳٫۱ درصد	رشد محقق شده در پایان سال ۱۴۰۲ به میزان ۸٫۸ درصد نسبت به ابتدای سال کمتر شده است.
رشد نقدینگی ابتدای دولت در مهر سال ۱۴۰۰	۴۲٫۸ درصد	رشد محقق شده در فروردین ۱۴۰۳ به میزان ۱۸٫۷ درصد نسبت به زمان شروع دولت کمتر شده است.
متوسط رشد بلندمدت نقدینگی در بازه زمانی ۱۳۸۲-۱۴۰۲	۲۸٫۵ درصد	رشد محقق شده در فروردین ۱۴۰۳ به میزان ۴٫۴ درصد کمتر از متوسط بلندمدت ۲۰ ساله بوده است.
متوسط رشد بلندمدت نقدینگی در بازه زمانی ۱۳۷۸-۱۴۰۲	۲۸٫۲ درصد	رشد محقق شده در فروردین ۱۴۰۳ به میزان ۴٫۱ درصد کمتر از متوسط بلندمدت ۲۵ ساله بوده است.
متوسط رشد بلندمدت نقدینگی در بازه زمانی ۱۳۲۰-۱۴۰۲	۲۵٫۷ درصد	رشد محقق شده در فروردین ۱۴۰۳ به میزان ۱۶٫۶ درصد کمتر از متوسط بلندمدت ۶۲ ساله بوده است.

جدول دو - میزان بهبود شاخص‌های پولی

عنوان	میزان	توضیحات
رشد پول سال ۱۷٫۵ درصد	۱۷٫۵ درصد	در سال ۱۴۰۱ رشد این متغیر معادل ۶۵٫۲ درصد و در سال ۱۴۰۰ رشد این متغیر معادل ۴۲٫۸ درصد بوده است؛ کاهش قابل توجه رشد پول در سال ۱۴۰۲ حکایت از بهبود انتظارات مردم در این سال و تنزل سیالیت نقدینگی به سمت بخش‌های غیرمولد اقتصادی دارد.
رشد شبه پول سال ۲۶٫۷ درصد	۲۶٫۷ درصد	در سال ۱۴۰۱ رشد این متغیر معادل ۲۲٫۴ درصد بود؛ این امر بیانگر آن است که ماندگاری نقدینگی اضافه شده در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ در شبکه بانکی بیشتر و نقدینگی خلق شده در سال گذشته نسبت به ۱۴۰۱ سیالیت کمتری دارد.

کنترل رشد ترانزنامه بانک‌ها و دستیابی به اهداف کنترل مقداری کل‌های پولی و مدیریت رشد نقدینگی در محدوده هدف تعیین شده برای پایان سال ۱۴۰۲ است.

اهمیت این دستاورد در مقایسه با اعداد مندرج در جدول شماره یک بیشتر مشخص می‌شود.

تحولات پول و شبه پول

از نیمه دوم سال ۱۴۰۱ مجموعه عوامل مختلفی (عمدتاً متأثر از انتشار اخبار منفی) منجر به بروز نا اطمینانی و شکلی انتظارات منفی نسبت به تحولات بازار ارز و به تبع آن افزایش نرخ ارز بازار غیررسمی و تشدید انتظارات تورمی شد که افزایش رشد پول را در آن مقطع به همراه داشت. علی‌احمال با اقدامات سیاستی بانک مرکزی از جمله ثبات بخشی به بازار ارز، رشد قسمت سیال نقدینگی (پول) به‌طور قابل توجهی کاهش یافته و از ۶۵٫۲ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۱۷٫۵ درصد در پایان اسفندماه ۱۴۰۲ و ۱۵٫۷ درصد در پایان فروردین ۱۴۰۳ رسیده است.

صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد

۲ برابر شدن تولید ناخالص داخلی ایران در دولت سیزدهم

Country	Subject Descriptor	Units	Scale	2020	2021	2022	2023
Islamic Republic of Iran	Gross domestic product, current prices	U.S. dollars	Billions	195,528	289,294	347,446	403,326
Islamic Republic of Iran	Gross domestic product, purchasing power parity, international dollars	Billions		1,327,597	1,454,001	1,615,152	1,752,854

ایران نوزدهمین اقتصاد بزرگ دنیا

از نظر تولید ناخالص داخلی کشورها براساس شاخص قدرت خرید نیز رتبه ایران در دولت سیزدهم بهبود داشته است. براساس آمار صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد ایران در دولت سیزدهم ۴۲۶ میلیارد دلار بزرگ‌تر شده و در حالی که ارزش تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس شاخص قدرت خرید در سال آخر دولت دوازدهم یعنی در سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۱۳۲۷ میلیارد دلار بوده این رقم در سال ۲۰۲۳ به ۱۷۵۳ میلیارد دلار افزایش یافته است.

در سال‌های فعالیت دولت سیزدهم، ایران بین اقتصادهای بزرگ دنیا نیز یک پله بالاتر آمده و در سال ۲۰۲۳ در جایگاه نوزدهم قرار گرفته است. ایران، استرالیا را در این سال کنار زده است. ایران در سال ۲۰۲۰ در جایگاه ۲۰ جهان قرار داشت.

تا ۲۰۲۳ بیش از دو برابر شده است.

حالی که تولید ناخالص داخلی ایران براساس قیمت‌های جاری در سال آخر فعالیت دولت دوازدهم یعنی در سال ۲۰۲۰ به ۱۹۵ میلیارد دلار رسیده بود، این رقم در سال ۲۰۲۳ به ۴۰۳ میلیارد دلار بالغ شده که رشد ۱۰۶ درصدی داشته است. به همین ترتیب رتبه ایران میان اقتصادهای دنیا بهبود یافته است. ایران در سال ۲۰۲۰ از نظر میزان تولید ناخالص داخلی براساس قیمت‌های جاری در رتبه ۵۱ جهان قرار داشت اما در سال ۲۰۲۳ با صعود ۱۳ پله‌ای در جایگاه ۳۸ جهان قرار گرفته است. به عبارتی دیگر در سال ۲۰۲۳ تولید ناخالص داخلی کشور جهان از ایران بیشتر بوده است، اما در سال ۲۰۲۰ بالغ ۵۰ کشور جهان تولید ناخالص داخلی بیشتری نسبت به ایران داشتند.

نماگر

آمارهای صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد در دولت سیزدهم تولید ناخالص داخلی ایران بیش از دو برابر شده و رتبه ایران در جهان از این نظر ۱۳ پله بهبود یافته است.

صندوق بین‌المللی پول در گزارشی از میزان تولید ناخالص داخلی کشورها بر اساس قیمت‌های جاری، از صعود قابل توجه ایران در رده‌بندی جهانی از این نظر طی سال‌های فعالیت دولت سیزدهم خبر داده است. آمار منتشر شده از سوی این نهاد بین‌المللی حاکی از آن است که تولید ناخالص داخلی ایران براساس قیمت‌های جاری طی سال‌های ۲۰۲۰

ذره‌بین

رکورد تورم در کدام دولت‌ها شکست؟

سال	نرخ تورم	سال	نرخ تورم
۱۳۹۹	۱۰.۴	۱۳۹۹	۱۰.۴
۱۴۰۰	۲۱.۳	۱۴۰۰	۲۱.۳
۱۴۰۱	۳.۶	۱۴۰۱	۳.۶
۱۴۰۲	۶.۶	۱۴۰۲	۶.۶
۱۴۰۳	۹.۹	۱۴۰۳	۹.۹
۱۴۰۴	۱۲.۸	۱۴۰۴	۱۲.۸
۱۴۰۵	۱۷.۰	۱۴۰۵	۱۷.۰
۱۴۰۶	۱۲.۱	۱۴۰۶	۱۲.۱
۱۴۰۷	۱۱.۱	۱۴۰۷	۱۱.۱
۱۴۰۸	۱۲.۱	۱۴۰۸	۱۲.۱
۱۴۰۹	۱۲.۱	۱۴۰۹	۱۲.۱
۱۴۱۰	۱۲.۱	۱۴۱۰	۱۲.۱
۱۴۱۱	۱۲.۱	۱۴۱۱	۱۲.۱
۱۴۱۲	۱۲.۱	۱۴۱۲	۱۲.۱
۱۴۱۳	۱۲.۱	۱۴۱۳	۱۲.۱
۱۴۱۴	۱۲.۱	۱۴۱۴	۱۲.۱
۱۴۱۵	۱۲.۱	۱۴۱۵	۱۲.۱
۱۴۱۶	۱۲.۱	۱۴۱۶	۱۲.۱
۱۴۱۷	۱۲.۱	۱۴۱۷	۱۲.۱
۱۴۱۸	۱۲.۱	۱۴۱۸	۱۲.۱
۱۴۱۹	۱۲.۱	۱۴۱۹	۱۲.۱
۱۴۲۰	۱۲.۱	۱۴۲۰	۱۲.۱
۱۴۲۱	۱۲.۱	۱۴۲۱	۱۲.۱
۱۴۲۲	۱۲.۱	۱۴۲۲	۱۲.۱
۱۴۲۳	۱۲.۱	۱۴۲۳	۱۲.۱

آمارهای رسمی نشان می‌دهد بالاترین نرخ تورم سالانه در کشور طی ۳۰ سال گذشته مربوط به سال ۱۳۷۴ یعنی دولت دوم مرحوم هاشمی رفسنجانی بوده است. به گزارش تسنیم، بررسی نرخ تورم براساس آمارهای رسمی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران طی ۳۰ سال گذشته نشان می‌دهد، بالاترین نرخ تورم سالانه در کشور در سال ۱۳۷۴ یعنی دولت دوم مرحوم هاشمی رفسنجانی به میزان ۴۹٫۴ درصد ثبت شده است. پس از آن رکورد بعدی نرخ تورم بالا در سال ۹۹ یعنی دولت دوم حسن روحانی به میزان ۴۷٫۱ درصد به ثبت رسیده است.

علاوه بر این، دولت سیزدهم، در تلاش برای تغییر ریل اقتصاد و مهار موتورهای تورم‌زا بوده و در همین راستا مدیریت خلق پول و مهار نقدینگی را دنبال کرد؛ آمارها حکایت از به ثمر نشستن این تلاش‌ها دارد.

گفتنی است، براساس آمارهای بانک مرکزی، در نیمه اول سال ۱۴۰۱، رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در بخش ماشین‌آلات کشور به ۱۵ درصد رسید؛ این رشد از سال ۱۳۹۳ به بعد بی‌نظیر بوده است.